

België - Belgique
P.B.
3800 Sint-Truiden
Cicindria
BC 9423

Het Kroniekje

Driemaandelijks tijdschrift van Natuurpunt Aulenteer

natuurpunt Aulenteer

2012 nr 1

P409288

Afgetekantoor 3800 Sint-Truiden Cicindria

Jaargang 34 – 1e trimester 2012 - Uitgave nr. 33

V.U.: Koenraad Van Meerbeek, Lepelstraat 34, 3800 Sint-Truiden

Kalender Kalender Kalender

APRIL

Zondag 1 april: Van Bernissem tot Bernissem: Grote wandeling over de drie overstromingszones

Samenkomst: 14u Terbiest 299 (Huis Lucia)

Gids: Richard Vandergeten en Annemie Verheyden

Organisatie: NP Aulenteer ism Toerisme Sint-Truiden

Zondag 22 april: Mergeldag met mineralententoonstelling

Van 10u-17u in het Natuur.huis Aulenteer & Pes, Kleinveldstraat 54, Gelinden

Wandelingen, tentoonstelling en doe-activiteiten

Organisatie: NP Aulenteer ism Toerisme Sint-Truiden, LIKONA werkgroep geologie en de Geologische vereniging van Limburg

MEI

Zondag 6 mei: Planten- en kruidenwandeling in Overbroek

Samenkomst: 14u kapel Natuur.huis Aulenteer & Pes, Kleinveldstraat 54, Gelinden

Gids: Johan Van Meerbeek en Marc Nicolai

Organisatie: NP Aulenteer ism Toerisme Sint-Truiden

JUNI

Zondag 3 juni: Gorsem en de wilde tuin van Van Meerbeek

Samenkomst: 14u Oude pastorie, Gorsemweg 56

Gids: Daniëlle Kevers, Johan en Koenraad Van Meerbeek

Organisatie: NP Aulenteer ism Toerisme Sint-Truiden

Kroniekje

Verantwoordelijke uitgever, redactie & vormgeving:

Koenraad Van Meerbeek – Lepelstraat 34, 3800 Sint-Truiden

E-mail: info@aulenteer.be

Artikels: enkel de auteur is verantwoordelijk voor inhoud en stijl.

Tel. voorzitter Diederik De Leersnyder: 011 69 16 22

Aulenteer Kroniekje

Tijdschrift voor leden van Natuurpunt Aulenteer

Gedrukt op 100% gerecycleerd papier

Inhoudstafel

Woord vooraf	2
Website - Voorblad - Digitaal	3
Windmolens in Sint-Truiden	5
Zuid-Limburgse Vogeldag - 24 februari 2012	6
Bestuur Natuurpunt Aulenteer.....	7
JNM-er op cursus.....	8
JNM Fruistreek	9
Energiegewassen.....	10
Vogel in de kijker: De Zwartkop (<i>Sylvia atricapilla</i>).....	12
Het Kelsbroek - Een natuurgebied in wording	14
Vrijwilligers.....	17
Houten Freek weer uitgereikt	18
Vogelweetjes van Richard.....	21
Fotocollage Aulenteerwandeling 5/02/2012.....	23
Weetjes van Diederik	24

Aulenteer

Al onze activiteiten handelen over natuur, cultuur en milieu. Elke eerste zondag van de maand is er een geleide natuur- en cultuurwandeling, georganiseerd door Toerisme Sint-Truiden en de Aulenteernatuurgidsen. Een wandeling duurt maximaal 2 uur, tenzij anders is vermeld. Graag aangepaste kledij. Honden thuislaten a.u.b.

Voor slechts €7,50 per jaar wordt u uitgenodigd op de activiteiten van Aulenteer en ontvangt u ons driemaandelijks tijdschrift het 'Aulenteer KRONIEKJE' met activiteitenkalender. Adres: Aulenteer Natuur.huis, Kleinveldstraat 54, 3800 Gelinden (Sint-Truiden) - rekeningnummer: 001-0765746-07 - Tel. 011 69 16 22.

U kunt ook voor een volwaardig Natuurpuntabonnement kiezen, dan schrijft u €24,- over op rekeningnummer 230-0044233-21 van Natuurpunt, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen met vermelding Aulenteer.

Woord vooraf

Op zaterdag 7 januari hebben we met Aulenteer het jaar goed ingezet met ons ledenfeest. We waren in het natuur.huis 'Aulenteer – PES' in Gelinden tesamen met een 60-tal leden. Na een aperitief en een speech van onze voorzitter, Diederik, mochten we aanschuiven aan het lekkere kaas- en vleesbuffet. Het lekkere biovlees was afkomstig van de Natlandhoeve in Zepperen van Jos De Clercq. Dit alles werd vergezeld door een lekker glas wijn of een schuimende trappist. Na het eetfestijn kregen we enkele diareeksen voorgeschoteld van Richard:

- Een diareeks van alle Aulenteerwandelingen en andere Aulenteeractiviteiten in 2011.
- Diareeks, samengesteld uit vogel- en natuurfoto's, afkomstig van verschillende Aulenteer- en andere natuurfotografen, genomen in onze fruitstreek in 2011.
- Opmerkelijke mooie diareeks van de heer Jos Bollen over Aulenteerwandelingen, vogel- en andere natuurwandelingen in 2011.
- Poolse diareeks met als titel: "De heersers van ons luchtruim". Het betreft een prachtige diareeks van een aantal roofvogelsoorten, waarvan sommigen ook in onze fruitstreek geregeld waargenomen worden.
- Een reeks van André Gaens, één van de vele natuurfotografen die ons ledenbestand rijk is.

Het was dus een geslaagde avond. Wij hopen jullie volgend jaar allemaal terug te verwelkomen!

Koenraad

Website

Het adres van de website van Natuurpunt Aulenteer is veranderd! Het nieuwe adres is nu:

www.natuurpuntaulenteer.be

Voorblad

De lente is terug in het land. De eerste katjes van de Els op het voorblad van dit Kroniekje zijn vastgelegd door André Gaens.

Wil jij volgende keer jouw foto op het voorblad zien prijken? Stuur je foto dan door naar info@natuurpuntaulenteer.be met de vermelding "Foto voorblad" en waar je de foto getrokken hebt. Graag een foto die in het seizoen past. Zorg er zeker voor dat de foto voldoende groot is (min 2 Mb)!

Digitaal

Wil je het Kroniekje digitaal ontvangen? Stuur dan een mailtje met je naam, adres en de vermelding dat je het Kroniekje digitaal wilt ontvangen naar info@natuurpuntaulenteer.be.

Ook gebeten door natuur?

Kom naar de infomarkt in het natuur.huis te Gelinden op vrijdag 23 maart om 19u30

Programma

- ⇒ Natuurstudie door vrijwilligers
- ⇒ Jouw waarnemingen op internet
- ⇒ Laat je overtuigen voor de informarkt van jouw keuze
- ⇒ Gelijktijdige werkwinkels over:
 - ✓ Vogels waarnemen en bestuderen in haspengouw
 - ✓ Dassen inventariseren: iets voor jou?
 - ✓ Vleermuizen: Techniek staat ons bij
 - ✓ Eikelmuizen en andere nachtelijke zoogdieren
 - ✓ Vlinders en andere insecten
- ⇒ Infobabbel met een drankje
- ⇒ Meer info: www.natuurpuntlimburg.be

Adres: Kleinveldstraat 54, 3800 Gelinden (Sint-Truiden)

natuurpunt

Windmolens in Sint-Truiden

Natuurpunt Aulenteer en Natuurpunt vogelwerkgroep fruitstreek hebben bij de stad Sint-Truiden een bezwaarschrift ingediend tegen de inplanting van windmolens in het wachtbekken van Bernissem (kort bij Kortenbos en Zepperen).

Vooreerst is het wachtbekken van Bernissem een pareltje qua inrichting voor vogels waarvoor we de watering enkel kunnen feliciteren. Hoewel de inrichting slechts een paar jaar geleden is gebeurd hebben we in 2011 al kunnen zien wat een groot succes dit is zowel voor broedvogels als voor passerende trekvogels. Voor de

fruitstreek (Borgloon, Sint-Truiden, Nieuwerkerken, Gingelom, Heers, Wellen, Alken, Kortesseem) is dit in één klap de waardevolste stopplaats voor vogels in de trekperiode geworden. Ze heeft dezelfde waarde voor de fruitstreek als Het Vinne, De Kevie of Hollogne s/Geer voor de aanpalende regio's.

Het is dan ook een immens staaltje van inefficiëntie om toe te laten dat juist in dit wachtbekken windmolens zouden geplaatst worden. Deze windmolens gaan de vogels enorm afschrikken als ze willen landen. Ze gaan tevens heel wat slachtoffers maken die bij de minste verstoring of bij bepaalde weersomstandigheden in de wieken terecht komen die in hun landingstraject en opstijgtraject liggen. Verder gaat het geluid en de beweging van de windmolens deze vogels extra verstoren. Dan is er nog het onzalige gegeven dat juist op de plaats waar Waterral en Blauwborst broeden en Grote karrekiet en Rietzanger zitten te zingen één van de windmolens wordt ingeplant. Hiervoor wordt daarenboven nog een extra verharding gegoten en een dijkverlenging aangelegd.

Wat betreft ecologische impact is er in de 9 vernoemde gemeenten geen slechtere locatie denkbaar als waar men nu denkt deze windmolens te moeten zetten.

We vragen dan ook als Natuurpunt Aulenteer en Natuurpunt Vogelwerkgroep Fruitstreek om deze onzalige piste onmiddellijk en voor altijd te verlaten.

Zuid-Limburgse Vogeldag - 24 februari 2012

Je moet echt wel bijna elke dag de hoge en lage omgeving afspeuren om zoveel te zien en te weten als de vijf sprekers op deze interessante avond. Avond georganiseerd door Vogelwerkgroep Fruitstreek.

Zo kon bijvoorbeeld Pierre Vandersmissen ons verlekken met een verslaggeving over de trektellingen te Oetersloven van najaar 2011. Vroeg opstaan, dat wel, maar wat je dan allemaal te zien krijgt !!! Grote groepen houtduiven, massa's aalscholvers, vele buizerds en kiekendieven (wat later op de dag), visarend, rode wouw, smelleken (laag vliegend), rietgorzen, grauwe- en kolganzen, kraanvogels en nog veel meer. Tot zelfs trekvlinders (atalanta) worden geteld en diezelfde dag vlijtig in de databank ingegeven.

Ook Boena Van Noorden (ja, helemaal uit Nederland) vertelde aan de hand van vele statistieken een mooi verhaal over de bescherming van akkervogels. Af en toe verwijzend naar de positieve invloed van nota bene een hamsterleefgebied op het voorkomen van graan- en muizeneters wist hij een kleurrijk beeld te schetsen van blauwe kiek, geel- en grauwe gors, veldleeuwerik en ransuil. (Met deze laatste gaat het trouwens niet goed).

De blauwe kiekendieven werden met speciale netten gevangen, gezenderd en weer vrijgelaten. Dit leverde menig nieuw inzicht op in verband met fourageer- en slaapplaatsen van deze sierlijke vogel.

In Sint-Huibrechts-Hern en Nerem werd dan weer veel werk verzet door de ringers van kwartels !

Eddy Colson is één van de 18 kwartelringers die van mei tot september in de weer zijn om deze diertjes te volgen en in de statistieken onder te brengen. 2011 was naar zijn zeggen trouwens een heel goed kwarteljaar.

Over de grauwe gors in de fruitstreek wist Remar Erens vele wetenswaardigheden uit 2011 te berichten. Dat beheers-overeenkomsten met landbouwers bijvoorbeeld te onderscheiden zijn in winter- en zomermaatregelen. En dat men in Riemst jaarlijks vlijtig telt. Ook dat de werkgroepen dit jaar voor grauwe gors zoveel mogelijk nesten gaan opzoeken en beschermen.

Tenslotte kregen we van Dirk Ottenburghs een presentatie van speciale en leuke waarnemingen voor de fruitstreek. Vele van deze observaties gebeurden in het overstromingsgebied van Bernissem en op het plateau van Rutten. Maar ook in tuinen en in andere natuurgebieden werden mooie waarnemingen gedaan. Hierbij enkele van de 45 soorten: bergeend, brilduiker, kwak, regenwulp, draaihals, hop, Cetti's zanger en nachtegaal.

Van alle waarnemers was het Stijn Raymaekers die het meest had rondgekeken en genoteerd. Stijn spotte de winnaar van deze avond, de Rosse Franjepoot, Remar kwam met zijn Steppenkiekendief op de tweede plaats. Aangezien Stijn afwezig was, mocht Remar in zijn naam, uit handen van voorzitter Yvon Princen, de mooie "Houten Freek" (FRuitstrEEK, een jaarlijkse wisseltrofee voor de uitzonderlijkste vogelwaarneming) ontvangen!

Met een democratisch geprijsde Trappist werd nog wat nagebabbeld en werden er ongetwijfeld nog vele straffe verhalen uitgewisseld.

Annemie Verheyden

Bestuur Natuurpunt Aulenteer

Nvdr. Enkel Sandra Ruyloft en Udo Vanlaethem ontbreken op deze foto.

JNM-er op cursus

"Een week zonder vlees is toch niet gemakkelijk"

JNM, Jeugdbond voor Natuur en Milieu, organiseert zoals zoveel jeugdbewegingen en organisaties ieder jaar een basiscursus om nieuwe monitoren op te leiden. Dit jaar ging Tine De Clercq van afdeling Fruitstreek mee op cursus. Na een intense cursusweek vol spannende en vermoeiende opdrachten, bracht ze aan mij verslag uit over de avonturen en opgedane ervaringen.

Hoe mogen wij ons de cursus voorstellen?

We waren op basiscursus met 19 cursisten, allemaal tussen de leeftijd van 15 en 20 jaar. We logeerden in een jeugdhuis in Peer, daar moesten we eerst naartoe fietsen vanaf het station van Overpelt. Dat was niet zo gemakkelijk, want mijn fiets was niet zo geschikt. Gelukkig heb ik een fiets mogen lenen van iemand en zo kon ik toch volgen als we gingen fietsen. We hebben ook een week lang alleen maar vegetarisch gegeten, een regel binnen de JNM, maar toch wel moeilijk voor mij. Ik was op kamp een van de weinige cursisten die frequent vlees eet.

Wat heb je allemaal geleerd?

We hebben de basis van het omgaan met piepers (8 tot 12 jaar) en ini's (12-15 jaar) geleerd. Ik heb ook geleerd om te gaan met kritiek, we hadden namelijk meerdere evaluatiemomenten. Ook vergader-technieken stonden op het programma, zoiets is belangrijk binnen de werking van de afdeling.

De cursus bestond uit theoretische en praktische sessies, waarbij we de theorie telkens moesten toepassen in oefeningen. Er waren ook keuzesessies, die gingen dan bijvoorbeeld over soorten bomen. Ik heb echt veel bijgeleerd, zo wist ik niets over bomen. Nu kan ik de meeste Europese soorten wel uit elkaar houden. Al onze sessies vonden plaats in een zaal waar de bedden aan de kant geschoven waren. Het was allemaal heel duidelijk, want we hadden een projector (beamer) en alles werd rustig en goed uitgelegd.

Ben je dan nu monitor?

Neen, het is nu de bedoeling dat ik drie stages ga doen: één als begeleider bij een activiteit, één als begeleider bij een activiteit die ik zelf heb uitgewerkt en ook nog één als verantwoordelijke op een zomerkamp. Als die stages goed gaan, krijg ik een animatorattest.

En daarna?

Ik wil nog zoveel mogelijk cursussen doen, zodat ik kan doorgroeien binnen de JNM en ook om nog bij te leren. De cursus was zo leuk dat ik nog wel een maand langer had willen blijven.

Voor wie is deze cursus interessant, of aan wie zou je hem aanraden?

De cursus, en ook JNM als jeugdbeweging, vind ik een aanrader voor iedereen die geïnteresseerd is in de natuur. Het is wel belangrijk dat je graag omgaat met kinderen en sociaal bent aangelegd. Voor de rest komt het erop neer dat je veel plezier en nieuwe vrienden maakt.

Heleen De Clercq

JNM Fruistreek

JNM is een jeugdbeweging voor jongeren tussen 7 en 26 jaar, die geboeid zijn door de natuur. Ze telt, verspreid over 50 afdelingen in heel Vlaanderen, zo'n 2500 leden. JNM Fruistreek is de afdeling die actief is in Sint-Truiden, Borgloon, Wellen, Heers en Gingelom.

Je kan altijd lid worden via de site (www.jnm.be/fruitstreek) of gewoon door naar onze activiteiten te komen:

- Eerstvolgende activiteit: 11 maart voorjaarsbloeiers (voor meer info en de volledige kalender: zie website)
- Zomerkamp (nachtkamp om beestjes te spotten) van 17 tot 22 juli

Energiegewassen

Energiegewassen, biobrandstof, koolzaadolie, ze zijn een *hot item*. De pers, de landbouworganisaties en de wetenschappers hebben er de mond van vol. Groene energie en de rol van de landbouw hierin zijn zeker een actueel thema te noemen.

De verklaring van de populariteit van biobrandstoffen is meervoudig. De voornaamste reden is dat biobrandstoffen in tegenstelling tot fossiele brandstoffen CO₂-neutraal zijn. Planten halen voor hun groei evenveel CO₂ uit de lucht als er vrijkomt bij hun verbranding.

Onder impuls van het Kyoto-protocol dat de uitstoot van broeikasgassen wil verminderen, zijn er Europese richtlijnen uitgevaardigd om het gebruik van biobrandstoffen te promoten. Zo hanteert ook België een aantal doelstellingen voor het aandeel energie uit hernieuwbare bronnen: zes

procent van de geproduceerde elektriciteit en twee procent van de brandstoffen voor transport.

De landbouwsector toont hierbij heel wat interesse in de productie van biobrandstoffen. Die zou voor veel landbouwers een toekomstperspectief kunnen bieden in tijden van lage prijzen, verminderde subsidies en instortende suikerproductie. Maar toch blijft het biobrandstofvraagstuk bijzonder complex en komen er heel wat aspecten bij kijken. Zo hebben de wetenschappers voor een aantal energiegewassen de netto-opbrengst van bruikbare energie berekend. Dit is het verschil tussen de bruto-energieopbrengst en de investering van energie (vaak van fossiele oorsprong) tijdens teelt, oogst, transport en verwerking.

Uit deze vergelijking komen houtachtige gewassen zoals populier en wilg als meest rendabel en energie-efficiënt tevoorschijn. Maar om met deze gewassen zes procent van ons stroomgebruik groen te maken, zouden we meer dan 300.000 hectare nodig hebben. Energiehout op al het momenteel braakliggende land levert slechts drie honderdsten van de 6%-doelstelling.

In vergelijking met populieren- en wilgenplantages scoren energiegewassen voor vloeibare brandstoffen (biodiesel, bio-ethanol) minder goed op energie-efficiëntie. Volgende cijfers spreken boekdelen: één hectare koolzaad voor de productie van biodiesel brengt 49 GJ ($\text{GJ} = 10^9 \text{ Joule}$) bruikbare energie op. Daartegenover staat wel een investering van 21 GJ voor teelt, oogst, transport en aanmaak van biodiesel. De netto-opbrengst is dus 28 GJ per hectare. In 2004 gebruikte Vlaanderen $211 \times 10^6 \text{ GJ}$ in de vorm van brandstoffen voor vervoer en transport. De doelstelling om twee procent uit hernieuwbare bronnen te halen, bedraagt dan $4,2 \times 10^6 \text{ GJ}$ of 4.200.000 GJ. Rekening houdend met een biodieselopbrengst van 49 GJ Joule per hectare hebben we daarvoor dus 86.000 hectare koolzaad nodig. Hoe groot is de oppervlakte landbouwgrond in Vlaanderen die in aanmerking komt voor koolzaad? Als we:

- aannemen dat koolzaad niet optimaal rendeert op zandgronden
- weiden en voedingsgewassen uitsluiten
- suikerbieten wegdenken (suikerbieten en koolzaad zijn waardplant voor dezelfde nematode-aaltjes en kunnen dus niet gebruikt worden in eenzelfde rotatiecyclus)

Dan rest er 200.000 ha. Gaan we ervan uit dat koolzaad een rotatie van één jaar op vier vraagt, dan beschikken we maximaal over 50.000 hectare. In het geval dat we heel deze oppervlakte benutten, halen we iets meer dan de helft van de vooropgestelde doelstelling van twee procent uit groene brandstoffen voor transport.

Landbouwgewassen voor groene energie: niet meteen brandhout van maken... maar toch even nadenken en relativiseren.

Johan Van Meerbeek

Vogel in de kijker: De Zwartkop (*Sylvia atricapilla*)

Het was mijn eerste winterse januariwandeling in 2012. In de kasteeldreef van Duras waren heel wat kleine vogeltjes hun eerste lokroepen en lokgezangen ten beste aan het geven. En zoals altijd waren de Pimpelmezen en de Koolmezen druk bezig in het struikgewas. Plotseling was er dat vogeltje met die zwarte kopkap en een grijsachtig uitzicht. Was dit nu een Glanskop, een Matkop, een Zwarte Mees of een Zwartkop?

Na wat determinatiewerk werd het duidelijk: het was een volwassen mannetje Zwartkop. Vrouwtjes en juveniele Zwartkoppen hebben een koffiebruine kopkap. Jonge mannetjes hebben dan weer een mengeling van bruin en zwart in de kap.

De Zwartkop is vrij slank, iets kleiner dan een Koolmees, even groot als een Pimpelmees, sierlijk en moeilijk te zien in lage dekking of in boomkruinen. Het is een erg levendig en vaak agressief vogeltje, dat veel tijd doorbrengt met te "hippen" tussen de verschillende zitposten binnen struiken.

Meer en meer Zwartkoppen blijven in de winter in onze contreien overwinteren. In het algemeen zijn dat overwegend mannetjes. In feite is het een "kikkersprong"-trekvogel, waarbij de noordlijke populaties in Afrika ten zuiden van de Sahara overwinteren. Een klein aantal Zwartkoppen van

Midden- en West-Europa daarentegen trekken nauwelijks en blijven dicht bij hun broedgebieden. Deze blijvers zijn overwegend mannetjes. Het is echter een klein aantal, want de meeste exemplaren beginnen eind augustus, begin september, aan een reis naar hun wintergebieden. Opvallend is dat ze vanuit onze streken twee verschillende trekroutes hebben. Sommige trekken over het Iberisch schiereiland, langs de westkust van Afrika naar Senegal en de landen aan de Golf van Guinea. Anderen vliegen dan weer via Italië en Egypte naar Ethiopië en Somalië, naar de oostkust van het zwarte continent.

Voor ze vertrekken doen ze een massale aanval op allerlei bessen, vooral op vlierbessen. Met hun lange stevige bek zijn ze in staat om de bessen te plukken en zelfs sappige stukken vruchten worden in

stukken gehakt. Op dat ogenblik zijn er minder insecten, en bessen bevatten veel suiker. Vooral in vlierbessen zit een behoorlijke hoeveelheid suiker en dit kan gemakkelijk worden omgezet in een vetreserve. Deze vetreserve hebben de vogels dan weer nodig om de lange trektocht te overleven.

Vanaf half maart is de Zwartkop weer in het land. Wij horen dan weer zijn prachtig, melodieus gezang. Zijn lied lijkt veel op dat van de tuinfluiter. Soms zorgt zijn gezang voor wat verwarring, want de Zwartkop imiteert soms ook andere vogelsoorten, een gedrag dat in de vogelwereld veel voorkomt.

De Zwartkop foerageert voornamelijk op insecten in de zomer en zal deze ook de rest van het jaar najagen. In de herfst en winter eet hij ook vruchten, zoals bessen van kamperfoelie en hulst. Hij pikt veel insecten van bladeren, maar ook op de grond foerageert hij geregeld.

De Zwartkop bouwt een strak komvormig nest, verborgen in laag struikgewas of een kleine boom, soms vlak boven de grond. Het legsel van 4 tot 6 eieren wordt bebroed door beide

geslachten gedurende 11-12 dagen. De jonge vogels vliegen na 10-14 dagen uit, maar worden nog tot 2 weken na het verlaten van het nest gevoerd.

Bij sommige soorten vogels kan veel informatie worden afgeleid van de zang van het mannetje. In het geval van de Zwartkop ligt de oplossing niet in het repertoire of het volume waarmee dit wordt gepresenteerd, maar in het tempo. Onderzoekers vonden dat het tempo vroeg in het broedseizoen op een bepaalde manier correleerde met het uiteindelijk lot van het nest. Mannetjes met een hoog tempo leden een significant lager aantal nestverliezen door predatie. Hoe was dit mogelijk? Het bleek dat door in een bepaald tempo te zingen, mannetjes de kwaliteit van hun territorium uitdroegen, in dit geval de dichtheid van de begroeiing. Natuurlijk was het zo dat hoe dichter de begroeiing was, hoe moeilijker predators het nest konden vinden. Het lijkt dus alsof mannetjes Zwartkop hun territorium kunnen beschrijven door in een bepaald tempo te zingen. En natuurlijk de vrouwtjes kiezen de mannetjes waar hun nakomelingen het meeste kans hebben om te overleven.

Tekst: Richard Vandergeten

Foto: Dirk Ottenburghs

Het Kelsbroek - Een natuurgebied in wording

In de onmiddellijke nabijheid van ons natuurgebied "Runkelen op d'Hei" is zich een nieuw natuurgebied aan 't ontwikkelen, nl. 'Het Kelsbroek'. Het gebied bevindt zich op de grens tussen Nieuwerkerken (Binderveld) en Sint-Truiden. Momenteel ligt het merendeel van de reeds verworven gronden op Bindervelds grondgebied, een kleiner deel behoort tot Sint-Truiden. Van het gebied, dat het Limburgs Landschap uiteindelijk voor ogen heeft, ligt ongeveer 2/3de op Truiens grondgebied. Vermeldenswaardig zijn verder de laatste meters van de spoorwegzaten van de oude tramlijn Sint-Truiden/Herk-de-Stad.

Het is een jong gebied, in volle expansie dus. Van nature zijn er geen erkende natuurgebieden. Ze ontstaan maar door verschillende percelen te doen aansluiten en dus door ze aan te kopen of in erfpacht te nemen. Wij prijzen ons erg gelukkig dat de vzw Limburgs Landschap – verder LiLa genoemd – hier in Vochtig Haspengouw deze percelen voor ogen had, ze aankocht/-koopt en ze wil gaan beheren als natuurgebied. **Het LiLa is alleen actief in Limburg** en dit sinds 1971. Zij beheren, gespreid over gans Limburg, 2.175ha, waarvan thans het Kelsbroek met zijn 12ha, 41a ook deel van uitmaakt.

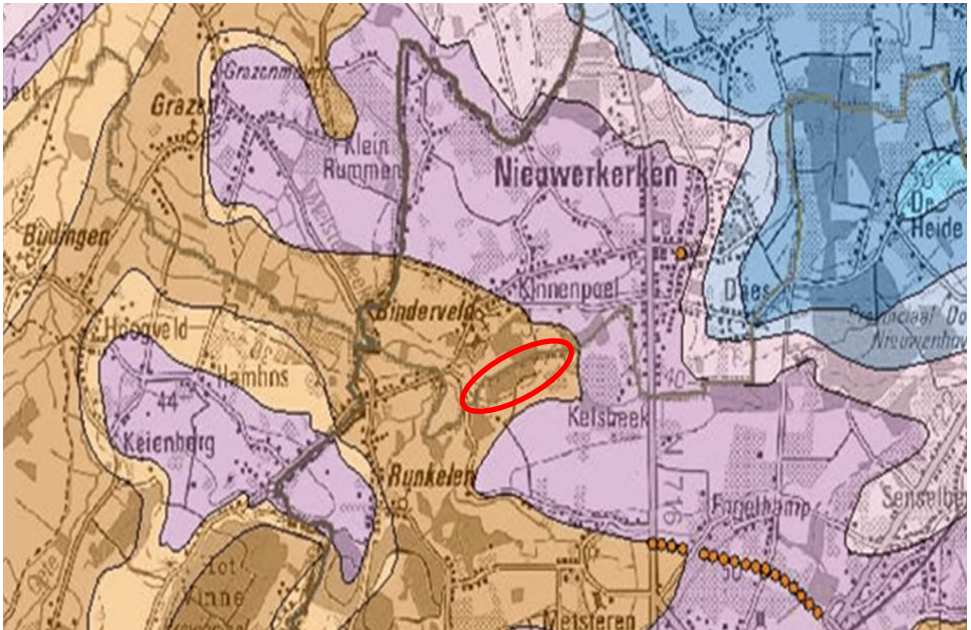
Het LiLa kan niet zonder de lokale vrijwillige medewerkers, die zich hier hebben verenigd in de 'werkgroep Kelsbroek'. Op de website van het LiLa kunt u lezen wie onze contactpersonen zijn. De werkgroep zal, onder leiding van en met de logistieke ondersteuning van het Limburgs Landschap, mee dienen in te staan voor onder meer het beheer en de inventarisatie van het gebied. Er is dus nog veel werk voor de boeg en enthousiaste natuurdeskundigen zijn dus welkom. De eerste opdracht zal zijn: het gebied weer toegankelijk te maken.

De naam Kelsbroek is natuurlijk niet door ons uitgevonden. De naam verwijst naar het riviertje de Kelsbeek die het gebied doorkruist, en waar een beek loopt is een dal, zodat het niet verwonderlijk is dat het gebied een nat gebied is. Vandaar de naam broek. Reeds in 1886 was er sprake van het Kelsbroek in de gemeente Binderveld. Het was toen, zoals nu, weideland, waarop een gemeentelijk weiderecht gold: na het hooien in het begin van de zomer mochten de inwoners van de gemeente, mits betaling van een taks, hun vee laten grazen op deze gronden in de beemden. Van minder lang vervlogen tijden dateert de oude trambedding. De kinderjaren van sommigen onder ons bevatten nog herinneringen aan verhalen over de tram die Sint-Truiden met Herk-de-Stad (tramlijn 498, van de nationale maatschappij van Buurtspoorwegen) verbond. Deze bedding, die als een verhoging door het landschap loopt, is thans volledig overwoekerd. Een van de eerste beheerswerken zal het maaien van deze spoorwegzate zijn. Behoudens

het belang van deze bedding voor de flora, is ook de historisch en culturele achtergrond ervan verdere studie waard.

We weten dus al dat het een waardevol gebied is waar de Molenbeek, de Logebeek en Kelsbeek stromen en waar een verlaten trambedding ligt, die haar unieke flora in de komende maanden wel weer zal prijsgeven. Belangrijk is ook dat het vooral een nieuwe, groene long voor de inwoners van Sint-Truiden en Nieuwerkerken wordt en dat het gebied zal kunnen worden bezocht. Het wordt daardoor ook een natuurlijke schakel tussen het Vinne (Vlaams-Brabant) en het andere provinciaal domein Nieuwenhoven (Limburg). Vooral vogels zullen daarvan kunnen profiteren. Momenteel wordt het gebied gedomineerd door populieren. Een omvorming tot een elzenbroekbos wordt voorzien. Er moet immers rekening worden gehouden met het drassig karakter van het gebied. Een aantal oude eiken en een waterplas kleuren verder het terrein. Vooral wat de flora betreft zal nog veel inventarisatiewerk moeten worden verricht. Kundige herboristen zullen zich de komende jaren mogen uitleven. Maar ook de fauna, zowel in het water als er buiten, dient nog onderzocht.

De overvloedige aanwezigheid van water laat zich vooral verklaren door de ondergrond of beter door de geologische lagen. Het Kelsbroek behoort tot de Formatie van Hannut (Onder-Landeniaan), die bestaat uit meters dikke mariene afzettingen in de vorm van zuivere en zandige kleien, kleiige zanden en al of niet verkiezelde kleistenen, afgedekt met strandzanden. Bij eerste aanblik, en dus onder voorbehoud van nader en dieper onderzoek van ons gebied, dringt zich een vergelijking met de naburige vallei van de Melsterbeek op. De formatie van Hannut is een alluviale afzetting die een brede valleidepressie vormt. De doorlaatbaarheid en de aard van de ondergrond hebben een belangrijke invloed op de algemene waterhuishouding van de bodem. De betrekkelijk hoge waterstand in de winter veroorzaakt overdreven natte gronden tot in het late voorjaar. De weinig doorlaatbare ondergrond veroorzaakt in de zomer een gestoorde waterhuishouding, waardoor de gronden tijdelijk te droog worden omdat het substraat, in dit geval het Landeniaan dat gemiddeld op een diepte van 1,25 m voorkomt, de opstijging van het bodemwater vertraagt. Zoals in de Melsterbeek zijn deze alluviale gronden zichtbaar getekend door hun "slechte" waterhuishouding en dus enkel geschikt voor weiland. Op sommige plaatsen is het karakter beemdachtig en is de grondwaterstand het ganse jaar door zeer ondiep. Vandaar ook de aanplanting van populieren, elzen- en wilgenbosjes. Het vormt met andere woorden een uitstekend overstromingsgebied in periodes van overvloedige regenval, hetgeen dan ook aanleiding zou moeten geven tot interessante moerasvegetaties, die we er waarschijnlijk zullen aantreffen.

Ondergrond van het betrokken gebied. Waar de bruine kleur is, dagzoomt de formatie van Hannut en de paarse kleur is de formatie van Sint-Huibrechts-Hern

Het gebied vraagt dan ook om verdere exploratie en ontdekking zowel van de ondergrond als van de fauna en flora, in en buiten het water. Van enige menselijke verstoring is het gebied tenslotte ook niet gespaard gebleven. De jacht dient daar niet toe te worden gerekend. Wel zal het opletten zijn tijdens het jachtseizoen. Op verscheidene delen van het Kelsbroek rust thans een langdurend jachtrecht. Maar de verstoring wordt vooral veroorzaakt door de aanwezigheid van een (onvergunde?) bebouwing, gelegen pal op de oude trambedding, in het midden van het natuurgebied op een stuk grond dat goed afgeschermd is van de omgeving. Deze bebouwing is al geruime tijd aanwezig en veroorzaakt nieuwe menselijke ingrepen: de grond buiten de omheining van dit zomerhuis en dus in het nieuwe natuurgebied is in grote partijen verplaatst en omgewerkt, waarschijnlijk bedoeld als kering en dijkvorming tegen een overstromende Kelsbeek. Het Kelsbroek verdient dan ook door ons te worden gekoesterd, om het vooral rustig te laten ontwikkelen, verstoken van menselijke druktemakers. Van verdere ontwikkelingen en evoluties zullen we jullie uiteraard op regelmatige tijdstippen op de hoogte stellen.

Yvette Cordie

Bedankt voor je harde werk!

Vrijwilligers zetten zich vaak vele dagen per jaar in voor hun passie en engagement. Als een van de grootste vrijwilligersorganisaties in Vlaanderen, kan Natuurpunt terecht trots zijn op dit menselijk kapitaal. De eerste week van maart was het de Week van de Vrijwilliger. Deze week werd opgedragen aan de vele duizenden actieve vrijwilligers. Maar ook de andere 51 weken willen we je bedanken voor je niet aflatende inzet voor natuur!

Samen maken we van Natuurpunt de grootste natuurvereniging in Vlaanderen. Mensen van verschillende achtergronden en leeftijden bundelen hun krachten en organiseren activiteiten in hun eigen regio waardoor mensen in contact komen met de mooiste natuurplekjes in de buurt. Maar ook de zorg voor het gebied door dit te beheren, te inventariseren en in te spelen op lokale beleidsdossiers, te leren hoe we met natuur kunnen omgaan ... Ook dat is het werk van onze vrijwilligers. Zonder jouw hulp kunnen we onze doelstelling - natuur beschermen in Vlaanderen - niet halen!

Met andere woorden: we kunnen niet zonder jou!

Houten Freek weer uitgereikt

Vogelwerkgroep Fruitstreek, een groep vogelkijkers die zich bezighoudt met waarnemen van en studies over vogels in het zuiden van onze provincie, organiseerde voor de 2de maal hun eigen Zuid-Limburgse Vogeldag op vrijdag 23 februari 2012 in het Natuurpunt.Aulenteerhuis te Gelinden.

Als hoofdspreker hadden ze Boena van Noorden uitgenodigd, een Nederlander die in het akkerreservaat van Sibbe studie doet naar maatregelen om de akkervogels te beschermen. Uit zijn betoog bleek duidelijk dat het oprichten van akkerreservaten zeker een goede keuze is om deze bedreigde soortengroep zoals veldleeuwerik, geelgors en grauwe gors van de ondergang te redden.

Pierre Vandersmissen gaf een uiteenzetting over de trektellingen in Oetersloven. Meer dan 300 uren werden er daar vogels geteld.

Ook de ringers waren vertegenwoordigd, Eddy Colson van ringgroep Tongeren deed verslag van een ringproject rond kwartels dat door deze werkgroep werd uitgevoerd.

Remar Erens vertelde de stand van zaken over het project rond grauwe gors dat er in Zuid-Limburg wordt uitgevoerd. De door VLM uitgeschreven beheersmaatregelen waar de landbouwers kunnen op intekenen blijken hun nut stilaan te bewijzen.

Dirk Ottenburghs gaf dan op zijn beurt een overzicht van de zeldzame soorten die werden gezien in de Fruitstreek. Een mooie lijst met zelfs met een waarneming van een rosse franjepoot, een topsoort die sinds begin 20ste eeuw slecht drie keer werd waargenomen in Limburg.

Tenslotte werd de Houten Freek uitgereikt. Dit is een wisseltrofee die elk jaar gaat naar de beste waarneming van het voorbije jaar. Op drie eindigde Dirk Ottenburghs met de waarneming van een nonnetje in Wellen. Remar Erens strandde op een tweede plaats met een steppenkiekendief. En winnaar, net als vorig jaar, werd Stijn Raymaekers met de Rosse franjepoot van Bernissem.

Tenslotte had voorzitter van de vogelwerkgroep Yvon Princen toch ook een kritische noot. De plannen om in het wachtbekken van Bernissem windturbines te plaatsen is wel een erg ongelukkige en ondoordachte beslissing.

"Wij zijn zeker niet tegen de keuze voor windenergie. Maar door te kiezen voor deze locatie wordt een schitterend gebied vernietigd. Het wachtbekken in Bernissem is door Watering Sint-Truiden omgevormd tot een voor vogels uniek gebied in Zuid-Limburg. Door windturbines midden in het wachtbekken te plaatsen, wordt de inspanning van vele natuur- en vogelliefhebbers, die heel wat energie en geld heeft gekost, zomaar van de tafel geveegd. Dat zou echt heel jammer zijn" aldus Yvon Princen.

Meer info: <http://www.vogelwerkgroepfruitstreek.be>

26/02 Het Belang van Limburg - Ingestuurd door Dirk Ottenburghs

De Wespendif

Roofvogels doen het de laatste jaren beter dan vroeger. Het dieptepunt was in de jaren 60 van vorige eeuw tengevolge van DDT, gezien roofvogels aan de top van de voedselpiramide staan. Maar door de verbanning van dit product en andere pesticiden stellen de meeste roofvogels het beter. Bovendien zijn ze door de wet beschermd, al durven jagers ze wel eens af te schieten onder het mom van bedreiging van het jachtwild.

Een wespendif lijkt sterk op een buizerd. Bovendien hebben beide soorten een erg variabel kleurenpatroon. Zo kan een buizerd van chocoladebruin tot bijna spierwit gekleurd zijn. De drie belangrijkste verschilpunten zitten hem in de staarttekening, het vliegpatroon en in de kop. Bij een buizerd heeft de staart meerdere fijne donkere bandjes, bij een wespendif zijn er dat

enkele ter hoogte van de basis en een grotere sterk afgelijnde band ter hoogte van het staartuiteinde. Als hij op thermiek rondzweeft houdt een wespendif zijn vleugels mooi vlak terwijl bij een buizerd de uiteinden naar boven wijzen. Ten slotte heeft een wespendif een duidelijk kleinere kop dan een buizerd.

Ook het voedingspatroon verschilt sterk: buizerds eten voornamelijk knaagdieren en aas die ze vanuit een zweefvlucht verschalken. Wespendifen eten voor 75% wespenlarven en zijn verder niet vies van bijen, hommels, hagedissen, kikkers en ander klein grut. Wespenlarven zijn een bijzonder eiwitrijke prooi, maar alle andere dieren blijven ervan af. Hij graaft ze doodleuk uit, terwijl de wespen hem belagen. Maar ze kunnen hem niets doen omwille van hun zeer dicht vederkleed op de kop en hun beschermende plaatjes op de poten. Wespendifen zijn typische bosvogels. Andere bosroofvogels zoals haviken en sperwers hebben korte, brede vleugels om tussen het kreupelhout hun prooi te achtervolgen, namelijk vogels. Wespendifen hebben lange, smalle vleugels. Ze moeten geen prooi achtervolgen maar slaan hun prooi -de wespen- gade vanaf een uitkijkpost. Soms brengt hij hele uitgegraven wespenraten naar zijn nest.

Wespendifen zijn trekvogels. De wintermaanden brengen ze als één van de weinige trekvogels door in tropisch Afrika. Slechts vanaf half mei tot eind augustus zijn ze in ons land. Jonge vogels blijven de twee tot drie eerste levensjaren in Afrika.

Vogelweetjes van Richard

1. Inspecteurs van het agentschap voor Natuur en Bos hebben op vrijdag 16 december 2011 ongeveer 160 vogels in beslag genomen bij twee vijftigers in Hasselt en Sint-Truiden. Het 2-tal had een handel opgezet in zeldzame en beschermde vogels. De dieren werden ondergebracht in het natuurhulpcentrum van Opglabbeek. De totale marktwaarde wordt geschat op een bedrag tussen 15.000 en 20.000 euro. Na een verzorging in het opvangcentrum van Opglabbeek werden de vogels terug vrijgelaten in hun vertrouwde biotoop.
2. Het gewijzigd adres van Natuurpunt-Limburg = Putvennestraat 112, 3500 Kiewit; tel: 011/24.60.20.
3. De vereniging Vogelbescherming Vlaanderen vzw, telt een 8000 leden. Het meest bekende lid en tevens ambassadeur van deze vereniging is Geert Hoste. Elk jaar wordt er door deze leden, uit een lijst van een 10-tal inheemse vogels, een favoriete vogel gekozen die een jaar lang de titel mag dragen "Vogel van het jaar". Voor het jaar 2012 haalde de Gierzwaluw (*Apus apus*) de meeste stemmen, voor de Putter en de Heggenmus. De Torenvalk eindigde op een 4de plaats. Speciale aandacht gaat dus dit jaar uit naar de Gierzwaluw. Hoewel deze vliegende sikkeltjes al sinds augustus vorig jaar België verlaten hebben om de meer warme, insectenrijke oorden op te zoeken, leeft deze soort dus duidelijk in het hart van velen. Misschien missen we massaal hun gezellige 'srjie-sr-jie' dat ons heimwee doet krijgen naar de warme zomer en leuke terrasjesdagen.
4. Gelezen in de ornithologische nieuwsbrief van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (afgekort INBO): Het ABV-project (afkorting voor Algemene Broedvogels Vlaanderen) heeft een 5 teljaren achter de rug. Uit de eerste vergelijkende resultaten blijkt dat in Vlaanderen de kraaiachtigen, zoals Ekster, Kauw, Zwarte Kraai en Gaai toenemen. De trends onder de bosvogels wisselen dan weer sterk: Goudhanen, Kuifmezen, Gekraagde Roodstaart, Matkop, en Nachtegaal gaan in aantallen achteruit, terwijl de verschillende spechtensoorten toenemen uitgezonderd de Kleine Bonte Specht. Bij de landbouwvogelsoorten nemen Graspiepers, Grutto, Patrijs, Veldleeuwerik, Kievit, Torenvalk en Ringmus nog steeds af. Grauwe Gors valt buiten de mazen van het ABV-net wegens te zeldzaam geworden.
5. In Lommel is na 100-jaar de Lentevuurspin weer opgedoken. Het mannetje van dit spinnetje heeft een opvallend rood gestipt achterlijf. Alle ogen van de wereld zijn gericht op deze unieke zeldzame wereldvondst (men schat het aantal gevonden

Lentevuurspinnetjes aldaar tussen de 5.000-10.000). Er wordt in het geheim hard gewerkt om deze populatie te beschermen.

6. De deputatie van West-Vlaanderen heeft in haar zitting van donderdag 12 januari 2012 de plannen voor de bouw van een overdekte vogelvlieghal, waarin een selectie van Zwingerelateerde vogelsoorten zou gehouden worden, definitief geschrapt. In plaats van het inplanten van reuzenvolières voorziet het ontwerp nu, naast goed ingerichte observatie- en kijkplaatsen, een soort buitenpaviljoen in het Zwincentrum. De argumenten van Vogelbescherming Vlaanderen en het gezond verstand hebben dan uiteindelijk toch gezegevierd!
7. In het jaar 1861 werden in een kalksteengroeve bij Solnhofen in Beieren de eerste fossielen gevonden van een skelet en een veertje afkomstig van onze eerste oervogel, de Archaeopteryx. Amerikaanse biologen zijn er nu in geslaagd, na een diepgaand wetenschappelijk onderzoek, met een zekerheid van 95% te concluderen dat deze veer "zwart" was. Volgens de onderzoekers is het veertje een dekveertje, en niet zoals eerder gedacht, een slagpen. Mogelijk was de hele vleugel zwart, ook de beter zichtbare slagpennen aan de rand. De zwarte kleur van de vogel was een belangrijk hulpmiddel om op te warmen, of om niet op te vallen. De hoofdonderzoeker, Ryan Carney, benadrukt dat zwart pigment, niet alleen kleur biedt, maar ook de stevigheid van de veer met 40% doet toenemen. De Archaeopteryx was daarmee goed toegerust om te vliegen, wat niet wil zeggen dat hij het echt ook deed!
8. Tussen 15/1/2012 en 22/1/2012 werden in onze fruitstreek een aantal kleine trekvogels waargenomen, die je eerder in de zomer verwacht. Het zijn soorten zoals: de Tjif-Tjaf, Graspiepers, de Matkop, de Goudplevier en het Goudhaantje. Ik heb daar echt geen verklaring voor. Hopelijk hebben deze zangvogeltjes de strenge winterperiode van februari kunnen overleven!
9. Op 4/5-02-2012 was er weer de jaarlijkse nationale vogeltelling in onze tuinen. Voor 2011 zijn de resultaten nu bekend. In 2011 werden gemiddeld de meeste vogels, per tuin, in Limburg geteld, nl 49 vogels per tuin. Op deze mooie uitslag zijn de andere provincies jaloers (West-Vlaanderen 41, Oost-Vlaanderen 41, Vlaams- Brabant 42).
10. Door de uitzonderlijk strenge winter in februari 2012 werden grote aantallen noodlijdende houtsnippen opgevangen in de Vlaamse Opvangcentra voor Wilde Dieren en Vogels (afgekort= VOC). Als gevolg van hun specifieke manier van voedselzoeken waren vele houtsnippen niet meer in staat hun eten bijeen te scharrelen. Deze vogels waren op zoek naar plaatsen waar het voedsel goed bereikbaar is voor hun lange snavel. Vooral plaatsen met zachte

grond met daarin wormen en andere kleine bodemdiertjes waren erg in trek. Tijdens hun zoektocht naar eten kwamen ze zelfs midden in de steden terecht, bij open waters en stadstuinen. Vele houtsnippen vonden desondanks toch te weinig voedsel en kwamen in de problemen, en zo veelvuldig bij de VOC's terecht. Tienduizenden houtsnippen trekken elke herfst vanuit Scandinavië via België naar Zuid-West-Europa. Velen blijven hier bij ons overwinteren als de winter dat toelaat.

Fotocollage Aulenteerwandeling 5/02/2012

Foto's van André Gaens en Diederik De Leersnyder

1. We doen dit jaar met Aulenteer niet mee aan de opruimactie van limburg.net. Niet dat we dit niet willen, maar omdat we niet kunnen. Er staat gewoon te veel op onze agenda: wilgen knotten, scholen begeleiden, adviezen schrijven, wandelingen gidsen, natuuravonden organiseren, enz.

Maar misschien ook een beetje omdat er steeds vrijwilligers moeten gevonden worden om het afval van anderen op te ruimen in onze gebieden en dat we dit een beetje beu zijn. Natuurvrienden willen betere natuurwerken uitvoeren en gelijktijdig zijn er nog steeds kwasten die 'aan sluikestorten doen' of 'aan uitwerpen van zwerfvuil'. Braaf gezegd: deze laatsten dienen tot inkeer te komen. Bekijk eens de bermen juist voor dat je een dorp of een stad inrijdt. Ze zijn volgekieperd met blik en plastic flessen; elke dag tussen 16u en 18u komt er dergelijke brol bij. Te lui om het mee naar huis te nemen?

Om nog te zwijgen van de landonbouwer (ik vind geen goede naam of toch: landsluikestortende bouwer) die ons natuurreservaat Overbroek vol kieperde...

Wie moet meer en efficiëntere sensibilisatiecampagnes opmaken?

2. De ingekorven vleermuis werd na 10 jaar terug gevonden in de winterverblijfplaats in de mergelkuil in Vechmaal.
3. De ijslanders hebben eerst in 'Op d'Hei' in Runkelen gegraasd. Rond 1 maart hebben we ze verhuisd naar ons nieuwe stuk in Helshoven.

4. Info met betrekking van hergebruik van:

- a. Plastic stoppen van frisdrankflessen, brikken, enz.. Je kan deze verzamelen en binnenbrengen bij een organisatie die zorgt dat ze verwerkt worden (recyclage) tot bv plastic tuinmeubilair, plastic paletten, enz. Dit is dus een hele goede zaak voor het milieu.

Waar binnenbrengen? Je kan ze binnenbrengen bij de Vereniging Blindgeleidehonden. Dit kan bij inzamelpunt in Sint-Truiden, Louis Vanbrabant-Smets op Terbiest 143 (0476/38.99.55).

Wat doen ze ermee? Ze brengt deze dus naar een fabriek die ze verwerkt. De Vereniging voor Blindgeleidehonden ontvangt hiervoor een kleinigheid waar ze dan de aankoop en opleiding van blindgeleidehonden mee financiert. (zie

www.geleidehond.be)

- b. IJzeren kroonkurkjes van o.a. bierflesjes: Je kan deze verzamelen en binnenbrengen bij een organisatie die zorgt dat

ze verwerkt worden (recyclage) tot ijzeren platen en blikken, enz. Dit is dus ook een hele goede zaak voor het milieu en we maken hier graag reclame voor.

Waar binnenbrengen? Je kan ze eveneens binnenbrengen bij Louis Vanbrabant-Smets op Terbiest 143. Christiane Nicolai brengt deze dan naar het Dierenasiel van Opglabbeek. Ook de school van Nieuwerkerken ('t Nieverke) doet hier aan mee. Je kan ze daar ook afgeven.

Wat doen ze ermee? Ze brengen deze dus ook naar een fabriek die ze verwerkt. De opbrengst is voor de dagelijkse werking van het Dierenasiel.

Misschien weet jij ook nog zo'n soort inzameling voor het goeie natuur- en milieudoel? Laat maar weten. Zo zorgen we dat het afval reeds op voorhand wordt gesorteerd.

- IJslanders in Op d'Hei -

Ballade van de Tempeliers

Charlie Claesen – datum onbekend

Aanhoor, gij mensen hier in 't ronde
Wat lang geleden is geschied
'n verhaal ouder dan honderd jaren
Bezing ik u hier in mijn lied
't gaat over de Batsheerse beemden
Over de verzonken abdij

Dit verhaal komt niet uit den
vreemde

Maar 't komt van Batsheers hier
vlakbij

En de bronzen klokken luiden
't zijn die van den Tempelier
Ze vertellen en ze luiden
(deze klokken uit het zuiden)
Over wijn en over bier

Een groepje vrome Tempeliers
Bouwden daar toen, geloof me vrij
tussen de grassen en de vlieren
een enorme grote abdij
zij brouwden wijnen en ook bieren
en loofden dagelijks God de Heer
maak ook die brave Tempeliers
dronken dagelijks meer en meer

Zo leefden zij daar vele jaren
maar ze verlieten 't goede pad

door 't drinken van die lekk're dingen
waren ze dag na dag weer zat
ze dronken zelfs niet meer uit glazen
maar legden zich zo op de grond
en lieten d'inhoud van de vaten
zo leeglopen in hunne mond

Ons Heer vond dat dit moest bedaren
maar de Tempeliers stopten niet
zij dronken voorts zoals barbaren
en luister wat toen is geschied
het regende veel lange weken
Batsheerse beemd werd een moeras
toen zonk de Tempeliersabdije
met man en muis door 't natte gras

Wil je nu nog op Allerheiligen
om middernacht naar de beemd gaan
dan hoor je nog na zoveel jaren
de Tempeliersklokken slaan
zij leven van grote voorraden
ondergrondse snaps, wijn en bier
zo kan je z'eens per jaar nog horen
de klokken van de Tempelier.